

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

УКАЗАНИЯ

На основание чл. 13. ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор Комисията за финансов надзор (КФН) дава следните указания по прилагането на чл. 100ж, ал. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) във връзка с чл. 133 от ЗППЦК и чл. 28, ал. 3 от Наредба № 8 за Централния депозитар на ценни книжа (Наредба № 8) относно правото на довереника на облигационерите на директен достъп до книгата на облигационерите чрез заявяване на такава при „Централен депозитар” АД:

I. На първо място следва да бъдат определени относимите разпоредби, които подлежат на тълкуване с оглед установяване на точното съдържание на разпоредбата на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК.

Съгласно чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК довереникът има право на достъп до книгата на облигационерите, чиито интереси представлява.

Книгата на облигационерите, доколкото облигациите са безналични ценни книжа, регистрирани в „Централен депозитар” АД, се води от „Централен депозитар” АД. С оглед на това следва да бъдат анализирани разпоредбите на чл. 133 от ЗППЦК във връзка с предоставянето на достъп до регистрите и информацията от „Централен депозитар” АД, както и разпоредбата на чл. 28, ал. 3 от Наредба № 8.

Разпоредбите на чл. 133 от ЗППЦК уреждат общото задължение за неразгласяване и използване на информация за наличностите и операциите по сметките за ценни книжа, водени от „Централен депозитар” АД, както и случаите и лицата, които имат право на достъп до такава информация: инвеститорите относно притежаваните от тях ценни книжа и сделките, по които са страна, КФН и заместник-председателят ѝ за целите на контролната им дейност, както и трети лица със съгласие на членовете на „Централен депозитар” АД и техните клиенти, по решение на съда в определени случаи, както и на изрично посочени държавни органи при определени условия.

С подзаконов нормативен акт (Наредба № 8) приложното поле на изискването за опазване на тайната на сметките, водени от „Централен депозитар” АД, допълнително е стеснено с предвиждане на още едно изключение – по отношение на емитента на ценните книжа за книгата на притежателите на издадените от него ценни книжа (чл. 28, ал. 3 от Наредба № 8). Последното изключение произлиза от изричното правило на чл. 115б, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 115в, ал. 1 от ЗППЦК относно правото на публичното дружество да получи списък на акционерите си с оглед осигуряване на упражняването на техни права.

Видно от горното, предвиденото в чл. 133 от ЗППЦК задължение за опазване на тайната на сметките за ценни книжа не е абсолютно и посочените в същия член изключения не са изчерпателни, а такива могат да бъдат предвидени в специални разпоредби, както това е направено в чл. 115б, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 115в, ал. 1 от ЗППЦК и в чл. 28, ал. 3 от Наредба № 8.

Аналогично на изключенията, предвидени в чл. 115б, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 115в, ал. 1 от ЗППЦК и чл. 28, ал. 3 от Наредба № 8, допускащи предоставяне на емитент на ценни книжа на книгата на притежателите на издадените ценни книжа, в чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК е уредено още едно изключение, предвиждащо, че довереникът

на облигационерите има право на достъп до книгата на облигационерите, чиито интереси представлява.

Цитираната разпоредба на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК е специална по отношение на чл. 133 от ЗППЦК и при наличие на искане на довереник на облигационерите по облигационна емисия, регистрирана в „Централен депозитар” АД, последният е длъжен да предостави достъп на довереника до книгата на облигационерите, т.е. следва да бъде приложена специалната разпоредба на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК.

II. Направеният по-горе извод се подкрепя и от тълкуването на разпоредбата на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК във връзка с останалите разпоредби, уреждащи фигурата и функциите на довереника на облигационерите.

Довереникът на облигационерите е фигура, предвидена с оглед защита и представителство на интересите на облигационерите по отношение на емитента на облигациите (аргумент от чл. 100в, 100е, 100ж и 100и от ЗППЦК). С оглед изпълнението на задълженията му по отношение на облигационерите и ефективната защита на интересите им обосновано е предвиждането и на достъп на довереника до книгата на облигационерите, чиито интереси той представлява. Такъв достъп именно предвижда чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК. Правото на достъп до книгата на облигационерите се упражнява по преценка на довереника и в интерес на облигационерите, доколкото в закона не са предвидени случаи, в които довереникът има право на такъв достъп. В случай на действия на довереника, които не са в интерес на облигационерите, включително при неправомерно ползване на правото му на достъп и получената в резултат на такъв информация, довереникът носи отговорност по отношение на облигационерите за претърпени от тях вреди, включително в случай на небрежност (аргумент от чл. 100в, ал. 2 от ЗППЦК).

Освен посоченото по-горе във връзка с правото на довереника на достъп до книгата на облигационерите с оглед осигуряване на изпълнението на задълженията му, следва да се обърне специално внимание на обстоятелството, че довереникът на облигационерите е и лице, оправомощено да свика общо събрание на облигационерите (чл. 100а, ал. 6 от ЗППЦК). Безспорно необходимо е с оглед провеждането на общото събрание довереникът да получи и книга на облигационерите, аналогично на разпоредбите във връзка със свикването на общо събрание на акционерите на публично дружество. Доколкото довереникът на облигационерите следва да осигури провеждането на общото събрание на облигационерите и съответно упражняването на правото им на глас по притежаваните от тях облигации, довереникът следва да има достъп и до книгата на облигационерите, съгласно която ще бъдат определени лицата, които имат такова право, и притежаваните от тях права.

Систематичното тълкуване на разпоредбата на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК във връзка с разпоредбите, уреждащи функциите на довереника на облигационерите, обосновава, че с оглед целта на закона правото на довереника по чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК може и следва да бъде упражнявано по преценка на довереника на облигационерите с оглед изпълнение на задълженията му по отношение на облигационерите, и като насрещно задължено лице „Централен депозитар” АД следва да осигури достъп до книгата на облигационерите при наличие на искане за това от техния довереник.

III. На последно място следва да се изясни и съдържанието на достъпа до книгата на облигационерите, на който довереникът има право.

Достъпът до определена информация е възможността такава да се получи и ползва, като няма основания правото на достъп на довереника на облигационерите по чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК да бъде тълкувано по различен начин. Нещо повече, с оглед осигуряване на изпълнение на функциите на довереника на облигационерите правото му на достъп до книгата на облигационерите следва да бъде тълкувано като право на получаване на информация за лицата, вписани като облигационери по дадена емисия, към определена дата, както и за притежаваните от тях облигации. Всяко по-стеснително тълкуване на „достъп”, изключващо правото на довереника да получи книга на облигационерите, може да препятства упражняването на функциите на довереника и съответно да застраши интереса на облигационерите, чиито интереси той представлява.

Правото на довереника на облигационерите на достъп до книгата на облигационерите по чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК е право на довереника да получи книга на облигационерите към определена дата, съдържаща информация за лицата, вписани като облигационери, както и за притежаваните от тях облигации.

Предвид горното може да бъде направен извод, че съгласно специалната разпоредба на чл. 100ж, ал. 3 от ЗППЦК довереникът на облигационерите по дадена емисия облигации по негова преценка с оглед осигуряване на изпълнението на задълженията му по отношение на облигационерите, чиито интереси представлява, има право да заяви и получи от „Централен депозитар” АД книга на облигационерите по тази емисия към определена дата, съдържаща информация за лицата, вписани като облигационери, както и за притежаваните от тях облигации.

Настоящите указания са приети от Комисията за финансов надзор с решение по Протокол № 17 от 10.03.2010 г.